

Билјана ВАНКОВСКА

“
*Vo vreme na
op{ t a izmama,
ka ` uvawet o na
vi st i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n*

”
Xorx ORVEL

ДЕМОКРАТИЈАТА КАКО БЕЗБЕДНОСНА ЗАКАНА

Да се каже дека Македонија е бизарна земја, веќе не е ни интересно. Како да отрпнавме на сопствената ни "уникатност" (името, границата кон Косово, виртуелната "оаза на мирот", чудниот конфликт кој нагалено (?) го нарекуваме криза и начинот на негово окончување итн.). Сепак, зачудува клацкалката на која мирот и демократијата се одмеруваат во Македонија. Никогаш не сте сигурни по кој пат треба да тргнете, затоа што, за жал, тезата дека мирот и демократијата одат рака под рака - во Македонија не важи! Правилата на играта никогаш однапред не се познати, а да не зборуваме за тоа дека понекогаш ни се кажува дека за сметка на "мирот во куќата" треба да подзаборавиме на принципите на демократијата, друг пат да заборавиме на траумите од конфликтот затоа што наводно сме биле сериозен кандидат за НАТО/ЕУ. Така, на крајот и не знаеме ниту што ни е *ѝриориѝеѝ* ниту што ни е вистинско *ѝосѝиѝнување* - демократската консолидација и евроинтеграциите, или простото преживување и избегнување на најлошото.

ѝе, до насилство и оружје, значи демократијата претрпела тежок пораз. А, ако сме земја која сериозно претендира на членство во НАТО/ЕУ, тогаш како е можно референдумот, како облик на непосредна (директна) демократија (кој е всушност загарантиран со Уставот), да биде безбедносна закана или повод за насилство? Еднаш не уверија дека Уставот (оној од 1991 година) може да биде *casus belli*, **А СЕГА НЕКОЈ САКА ДА НЕ УВЕРИ ДЕКА И ПРАКТИКУВАЊЕТО НА ДЕМОКРАТИЈАТА СОГЛАСНО НОВИОТ УСТАВ МОЖЕ ДА БИДЕ ИЗВОР НА НАСИЛСТВО !?**

Во моментот, најважно е, самите пред себе и за себе, да си признаеме каде сме стасале "три години потоа". Дали сè уште над нас виси Дамокловиот меч на насилството или сме направиле исчекор кон она што значи мир, прогрес и демократија? Основата на Рамковниот договор е осудата на секој вид насилство во политички цели - а не територијалната организација. Ако воопшто нешто претставува точка на поврзување на постконфликтното градење на мирот со демократијата, тоа е ненасил-

Во земјава се одржуваат трибини на тема "Разоружувањето како услов за демократизација", а странски анализи говорат за "референдумот како закана". Ваква конфузија не остава без зборови! **НЕ ТРЕБА ДА СТЕ ЕКСПЕРТ ИЛИ ПРОФЕСОР, ПА ДА ЗНАЕТЕ ДЕКА РАЗОРУЖУВАЊЕТО Е МЕРКА НА ПОСТКОНФЛИКТНО ГРАДЕЊЕ НА МИР;** т.е. ако сте стасале до тоа дере-

ството. **ДЕМОКРАТИЈАТА НЕ ЗНАЧИ ДЕКА СЕКОГАШ ЌЕ ГО ДОБИЕМЕ ОНА ШТО ГО САКАМЕ, НО ТАА ПО ДЕФИНИЦИЈА ЗНАЧИ ДЕКА БОРБАТА ЗА РАЗЛИЧНИТЕ ИНТЕРЕСИ СЕ ВОДИ НИЗ ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ.**

Претстојниот референдум е тест за демократијата, но и за способноста да се прифати пораз во играта, која

се базира на демократски и ненасилни средства. Политичарите треба да сфатат дека до референдум немаше ни да дојде доколку власта имаше сенс за транспарентно комуницирање со сопствената јавност, респектирање на локалните референдуми или имаше доблест доследно да го брани концептот за

територијална организација кој го понуди. **ПО ЧЕТИРИЕСЕТДНЕВНО ТАКТИЗИРАЊЕ, "НАЈМОКНАТА ПАРТИЈА" (КАКО ШТО САМА СЕБЕ СЕ НАРЕЧЕ), ИЗЛЕЗЕ СО СТАВОТ ДЕКА МОРАЛА ДА ИЗГУБИ СО 3:0 ЗАТОА ШТО МАКЕДОНИЈА БИЛА ВО ЗАЛОГ**

- и со тоа, на Милошевиќевски начин почна да не уверува дека поразот, всушност е победа. Со тоа јасно ни соопшти дека ни самата, како учесник во власта, не е убедена во предложените решенија. Наместо храбро да застане зад нив (ако навистина мисли дека ѝ носат добро на земјата), таа се скри зад соопштението во кое признава дека политиката не ни е ослободена од уцени. Ако, пак, навистина била принудена (од кого?), тогаш последното средство беше достоинствено да излезе од власта. **АЛБАНСКИОТ ПАРТНЕР ВО ВЛАСТА, ПАК, МУДРО СИ МОЛЧЕШЕ (СЕ ДО ПРОСЛАВАТА ВО РАДУША!?), ПА ЛИДЕРОТ НА ДУИ ДУРИ И НЕ ГО УДОСТОИ ЗАКОНОДАВНИОТ ДОМ СО СВОЕТО ПРИСУСТВО, А УШТЕ ПОМАЛКУ СО АРГУМЕНТИРАНА ДЕБАТА** во која ќе презентираше аргументи, кои според нивните проценки се поважни и од рејтингот на Владата (и СДСМ посебно), но и од националното единство.

Дискурсот кој денес доминира, во најмала рака, е опасен и манипулативен. **ЗАТОА, ТРЕБА ОТВОРЕНО ДА КАЖЕМЕ ШТО ТОА ОЧЕКУВАМЕ ОД ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА: ДОБЛИЖУВАЊЕ НА ВЛАСТА ДО ГРАЃАНИНОТ ИЛИ РЕДИСТРИБУЦИЈА НА МОКТА МЕЃУ ДОМИНАНТНИТЕ ЕТНИЧКИ ГРУПИ (Т.Е. ЕЛИТИ)?** Во извитопереното сфаќање кое се наметнува и од внатре, но и од надвор, локалната и директната демократија се прикажуваат како непријатели, а уште полошо од сè - практикурањето на демократијата се прикажува како безбедносна закана. **СЕ ДОДЕКА ЗБОРУВАМЕ ЗА ЗАКАНИ, ДЕМОКРАТИЈАТА ОСТАНУВА НЕДОСТИЖЕН СОН ВО ЗЕМЈАТА КОЈА ПОВТОРНО ГО ЖИВЕЕ СВОЈОТ ВИРТУЕЛЕН (ЛАЖЕН) МИР.**

